

saavel af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amtis 2det District (Tscherning), som af den ærede Rigsdagsmand for Falster. Det er ganske vist, at Spørgsmaalet om Huusvilde er et af de vanskeligste Spørgsmaal, og at det bliver desto vanskeligere i dette Forhold at have Menneskelighedens Ret; jo mere Communernes Selvstændighed fremmes. Det er jo derfor ogsaa meget bekendt, at der ikke er noget Land, hvor dette Forhold har antaget en saa rystende Skikkelse som i det Land i Europa, hvor Communernes Selvstændighed er stærkest, nemlig i Schweiz, hvor de Huusvilde, der vare uddrevne af forskjellige Communer, tilsidst dannede sig i Bander paa mange hundrede Mennesker og bleve til en almindelig Landeplage. Det vil derfor vistnok være en vigtig og værdig Opgave at søge at hæmme saadanne Ulykker, førend de naae noget Omfang af større Betydning heri Landet. Jeg kan imidlertid ikke antage, at dette vil ske alene ved Sagen om Fæstevæsenets Ordning bringes til Ende; thi det forholder sig ingenlunde saa, at Klagerne over Fattiges Fordrivelse gjenlyde stærkest fra de Egne, hvor Fæstevæsenet raader næsten med Enemagt; de høres derfra, men de høres ogsaa og det meget stærkere netop fra Selveier-Districterne og navnlig fra visse Egne i Jylland, hvor Selveiendom næsten er ene, næsten er udelukkende. Det er vistnok en Pligt for Staten i Menneskelighedens Interesse her at træde frem imod Communernes særlige Interesser (Hør), naar de misbruge deres Ret og deres Magt, en Magt, som de faktisk og retlig maa være i Besiddelse af ligeoverfor det enkelte svage Individ, og som skulle haandhæve denne Staten betroede menneskelige Interesse; det er umægtelig Statens Dyrigheder, det er, da denne Embedsmand er bleven særlig berørt, det er Amtmændene (Hør), og naar Vedkommende henvende sig til dem, maa jeg være den fulde Overbeviisning, at disse Intet ville forsømme i saa Henseende. Jeg har ogsaa en særlig Anledning til at nære den Overbeviisning; thi netop i Anledning af de Misforstaaelser, som have fundet Sted med Hensyn til den paagældende provisoriske Lov,

indhentede jeg Oplysninger fra de forskjellige Amtmand, og de have, jeg kan sige, saavidt jeg erindrer, alle, men særligt erindrer jeg enkelte, udtalt sig med megen Interesse om dette Forhold, og viist, at de vare vel bekendte dermed, viist, at de havde deres Opmærksomhed henvendt paa Forholdet, og at de gjøre Alt forat frembringe en med Menneskeligheden og Billigheden stemmende Afgjørelse af saadanne Tilfælde, skøndt det undertiden viste sig at være vanskeligt nok for dem paa Grund af de Bestræbelser, som gik ud fra Communerne. Det var saaledes netop en Amtmand i Jylland, som i de varmeste og stærkeste Udtryk udtalte sig for Dnsfeligheden af, at der blev oprettet bestemte Forrifter om Huusvildes Afgang til at erholde Bolig. Jeg erkjender derfor fuldkommen Vigtigheden af denne Sag; men jeg tror tillige paa Grund af, hvad der fremgaar af denne Correspondence med Amtmændene, at jeg kan være fuldkommen overbevist om, at Ingen af dem i saa Henseende vil tilsidefatte sin Pligt. For Dieblisset kan jeg derfor ikke finde nogen Anledning til at indskarpe dem Oplysningen af Samme ved noget særligt Circulære. Jeg vil erkjende, at der kunde gjøres Noget, for yderligere at fremme det Gode i denne Sag ved et særligt Lovudkast; men jeg kan imidlertid i saa Henseende ikke have nogen Mening om, hvad der er paatænkt af den ærede Rigsdagsmand, som har lovet at indbringe et saadant Lovudkast, førend det foreligger. Sagen er vistnok særdeles vanskelig, ligesom den staaer i allernøieste Forbindelse med Fattigvæsenet og med Udstyknings Lovene. Forsaavidt nemlig som Lovudkastet skulde gaae ud paa at aabne den letteste Afgang til at erholde Byggeplads, er det vistnok Noget, som jeg ikke kan Andet end ansee for ønskelig, men som for Landets Vedkommende umægtelig staaer i nær Forbindelse med Udstykningsloven.

Rettelser i Oleerups Interpellation.

Dir. 144	Sp. 2290	§ 14 f. o.	„Bøgt“ læs: „Vigtighed.“
—	—	§ 25 f. o.	„og som et Skridt“ læs: „og et Skridt.“
—	—	§ 18 f. n.	„fort Interpellationen“ læs: „fort Interp. frem.“